

**INFORMACJE Z ZAKRESU PROFILU RYZYKA I POZIOMU KAPITAŁU
LUDOWEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W STRZAŁKOWIE
WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2015 ROKU**

WSTĘP

1. Niniejszy dokument został opracowany celem spełnienia wymogów wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 roku zwanej Rozporządzeniem CRR, części ósmej w zakresie ujawniania informacji przez instytucje.
2. Informacje te są ogłaszane z częstotliwością roczną, nie później niż w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zebranie Przedstawicieli, termin pokrywa się z publikacją sprawozdania finansowego.
3. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w następujących dokumentach:
 - sprawozdaniu finansowym – informacja dodatkowa,
 - sprawozdanie Zarządu.
4. Informacje są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku w Centrali Ludowego Banku Spółdzielczego w Strzałkowie ul. Kolejowa 2a 62-420 Strzałkowie, oraz na stronie internetowej www.lbsstralkowo.pl.

I INFORMACJE OGÓLNE

1. Ludowy Bank Spółdzielczy w Strzałkowie z siedzibą w Strzałkowie, ul. Kolejowa 2A, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12. 2015 roku.
2. W 2015 roku LBS w Strzałkowie prowadził działalność poprzez:
Centralę w Strzałkowie, Oddział w Strzałkowie, Oddział w Kole, Oddział w Rzgowie, Oddział w Orchowie, Oddział w Świnicach Warckich, Filia w Brudzewie, Filia w Kościelcu, Filia w Osieku Małym, Filia w Grzegorzewie.
Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem punktów kasowych w Strzałkowie, Kole, Koninie.

II CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI

1. Zarządzanie ryzykiem odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą „Strategie zarządzania ryzykami w LBS w Strzałkowie”.
2. Strategia zarządzania ryzykami jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w LBS w Strzałkowie, planami finansowymi z także zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami.

3. Strategia zarządzania ryzykami zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom jaki Bank może osiągnąć.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Procedury określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania, raportowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne.
6. Do ryzyk istotnych w swojej działalności Bank zalicza następujące ryzyka:
 - 1) ryzyko kredytowe,
 - 2) ryzyko operacyjne,
 - 3) ryzyko koncentracji,
 - 4) ryzyko płynności,
 - 5) ryzyko stopy procentowej,
 - 6) ryzyko kapitałowe,
 - 7) ryzyko braku zgodności.

Bank posiada opracowaną Strategię zarządzania ryzykami zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą, ponadto dla każdego z ryzyk Bank posiada opracowane zasady zarządzania danym ryzykiem

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyk istotnych:

6.1. Ryzyko kredytowe

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
- dostarczanie Zarządowi, Radzie Nadzorczej Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku,
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym niż określony w Strategii działania i apetycie na ryzyko.
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku,
- Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.,
- działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.

6.2. Ryzyko operacyjne

- optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- osiągnięcie możliwie najwyższych standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- utrzymanie bezpieczeństwa Banku i jego zasobów na akceptowalnym poziomie.

- zapewnienie adekwatnego poziomu kompetencji kadr uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- budowa optymalnych struktur zarządzania ryzykiem oraz systemów bezpieczeństwa,
- wdrożenie i doskonalenie infrastruktury technicznej i technologicznej wspierającej zarządzanie ryzykiem operacyjnym,

6.3. Ryzyko koncentracji

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku,
- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w artykule 395 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r.,
- dążenie do poprawy wskaźników koncentracji, przede wszystkim koncentracji branżowej, w celu utrzymywania ich na poziomie nie przekraczającym ustalonych limitów.
- utrzymanie profilu ryzyka koncentracji w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany,
- prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka koncentracji w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami,
- wyznaczenie limitów nie zezwalających na zaangażowanie powyżej akceptowanego poziomu ryzyka,

6.4. Ryzyko płynności

- utrzymanie płynności bieżącej Banku,
- rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego, postanowień nadzorczych rekomendacji oraz norm płynności i adekwatności kapitałowej,
- zwiększenie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów,
- wdrażanie rozwiązań wspomagających zarządzanie w sytuacjach kryzysowych zagrożenia płynności,
- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

6.5. Ryzyko stopy procentowej

- optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych,
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami,
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

6.6. Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w obowiązującej w Banku strategii dotyczącej zarządzania i planowania kapitałowego w szczególności:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
- posiadanie i utrzymywanie współczynników kapitałowych na poziomie określonym w apetycie Banku na ryzyko, zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą.

6.7. Ryzyko braku zgodności

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania,
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności,
- dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi.

7. Zasady stosowania polityki zabezpieczeń oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka w tym zabezpieczeń. Zostały wprowadzone odpowiednie limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Monitorowanie ryzyka jak i jakości zabezpieczeń i jego wpływ na portfel, który stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i raportowania o poziomie występującego ryzyka w działalności Banku. Zakres informacji zawartych w raportach wewnętrznych umożliwia podejmowanie decyzji.

8. Organizacja procesu zarządzania ryzykami.

Uczestnicy – Schemat organizacyjny	Zakres odpowiedzialności
Rada Nadzorcza	Dokonyje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku.

<p style="text-align: center;">Zarząd</p>	<p>Odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu.</p> <p>Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.</p>
<p style="text-align: center;">Dział ds. oceny ryzyka bankowego</p>	<p>Monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego.</p> <p>Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.</p>

Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą dnia 20.12.2013 roku w Banku komórką zajmującą się identyfikacją obszaru ryzyk, gromadzeniem, przetwarzaniem i opracowywaniem niezbędnej informacji zarządczej, projektowaniem standardów zarządzania tymi ryzykami oraz wskazanie możliwości ich redukcji jest Dział ds. oceny ryzyka bankowego.

9. Metody pomiaru oraz system raportowania ryzyka

W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania.

- a) za skuteczność systemu zarządzania poszczególnymi ryzykami odpowiada Zarząd.
- b) za nadzór nad zarządzaniem poszczególnymi ryzykami w Banku odpowiada Wiceprezes Zarządu ds. zarządzania ryzykami.
- c) zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poszczególnych ryzyk w Banku wykonywane są przez wyznaczonych pracowników na poszczególnych stanowiskach.
- d) oceny bieżącego i planowanego poziomu występującego ryzyka w Banku w ramach poszczególnych ryzyk dokonuje Zarząd.
- e) Rada Nadzorcza zatwierdza poziom występującego ryzyka w Banku w ramach poszczególnych ryzyk.
- f) zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą strategię do wszystkich materialnych ryzyk na jakie bank jest i może być narażony oraz zasady, regulaminy lub instrukcje, które odnoszą się do zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które bank w strategiach określił jako istotne.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

1) Zarząd:

- w cyklach miesięcznych
 - z zakresu ryzyka płynności,
 - z zakresu ryzyka stopy procentowej,
 - z zakresu ryzyka kredytowego (analiza skrócona).
- w cyklach kwartalnych
 - z zakresu ryzyka kredytowego i koncentracji zaangażowań,
 - z zakresu ryzyka operacyjnego,
 - z zakresu oceny adekwatności kapitałowej,
- w cyklach półrocznych
 - z zakresu ryzyka braku zgodności,
- w cyklach rocznych
 - z zakresu ryzyka biznesowego.

2) Rada Nadzorcza

- kwartalnie
 - z zakresu ryzyka: płynności, stopy procentowej, operacyjnego, kredytowego i koncentracji zaangażowań oraz z zakresu oceny adekwatności kapitałowej, ryzyka rezydualnego
- półrocznie
 - z zakresu ryzyka braku zgodności,
- w cyklach rocznych
 - z zakresu ryzyka biznesowego

III FUNDUSZE WŁASNE

1. Zapewniając bezpieczeństwo ekonomiczne, Bank utrzymuje fundusze własne Banku dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.
2. Fundusze własne Banku obejmują:
 - 1) fundusze podstawowe Banku,
 - 2) fundusze uzupełniające Banku w kwocie nie przewyższającej funduszy podstawowych.
3. Fundusze podstawowe Banku obejmują:
 - 1) fundusze zasadnicze, które stanowią:
 - a) fundusz udziałowy, tworzony z wpłat udziałów członkowskich oraz z odpisów na oprocentowanie udziałów członkowskich z podziału zysku netto,
 - b) fundusz zasobowy, tworzony z podziału zysku netto oraz wpisowego członków,
 - c) fundusz rezerwowy, tworzony z podziału zysku netto,
 - 2) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:
 - a) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - b) niepodzielony zysk z lat ubiegłych,
 - c) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów,
 - d) inne pozycje bilansu, określone przez KNF,
 - 3) inne pomniejszenia funduszy podstawowych Banku, określone przez KNF.
4. Fundusze uzupełniające Banku obejmują:
 - 1) fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych - utworzony na podstawie odrębnych przepisów.

5. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2015 roku.

Struktura kapitałów na dzień 31.12.2015 roku (w tys. zł)

	31-12-2015
Fundusze własne ogółem dla ws pólczynnika wypłacalności	29 294 253,78
Kapitał Tier 1	28 684 953,78
Kapitał podstawowy CET1	28 684 953,78
Fundusz udziałowy	
Fundusz udziałowy w ramach korekt okresu przejściowego	706 374,00
Kapitał rezerwowy	24 513 367,46
Zyski zatrzymane	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	438 957,38
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	3 300 000,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 10 370,63
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	- 263 374,43
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Kapitał Tier 2	609 300,00
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem)	609 300,00
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	

Wartość jednej jednostki udziałowej wynosi 540,00 zł.

6. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Kapitał wewnętrzny Banku stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz dodatkowych wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka, obliczonych zgodnie z obowiązującymi zasadami szacowania kapitału wewnętrznego. Zgodnie z długoterminowymi celami kapitałowymi jego wartość może wynosić maksymalnie 90% posiadanych funduszy własnych Banku z czego 57,1% to kapitał regulacyjny, a 32,9% to szacowany kapitał wewnętrzny. Na datę 31.12.2015 kapitał wewnętrzny ukształtował się na poziomie 16 231 701 zł. W 100% tworzy go kapitał regulacyjny

Poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2015 roku został zaprezentowany w zestawieniu poniżej.

Wyszczególnienie	Kwota [zł]
ryzyko kredytowe	14 240 397
ryzyko rynkowe	
ryzyko operacyjne	1 991 304
pozostałe wymogi	
Łączny wymóg na ryzyka filaru I	16 231 701
redukcja wymogu kapitałowego z tyt. ryzyka kredytowego	
ryzyko koncentracji zaangażowań	
ryzyko stopy procentowej	
ryzyko płynności	
ryzyko wyniku finansowego	
ryzyko kapitałowe	
pozostałe ryzyka	
Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych	16 231 701
rezerwa na ryzyko ogólne	609 300
wewnętrzne wymogi kapitałowe po uwzględnieniu rezerwy na ryzyko ogólne	
Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	16 231 701
Współczynnik wypłacalności [%]	14,44%

W zakresie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika bazowego.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji w zł.

L.p.	Wyszczególnienie klasa ekspozycji	Kwota
1	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	219 791
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	3 110
4	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
5	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-

6	ekspozycje wobec instytucji	1 880 944
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	775 246
8	ekspozycje detaliczne	3 431 055
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 825 831
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	180 367
11	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
13	ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
14	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-
15	ekspozycje kapitałowe	176 193
16	inne pozycje	747 860
RAZEM		14 240 397

V. RYZYKO KREDYTOWE

1. Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank bierze pod uwagę wszystkie przeterminowane zobowiązania klienta wobec Banku z tytułu kapitału lub odsetek
2. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015r poz. 2066)) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.
3. Bank w swoich analizach nie przyjmuje podziału na istotne obszary geograficzne ze względu na ograniczony obszar działania Banku wynikający ze Statutu.
4. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2015 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2014 roku do 31.12.2015 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2015 r. w [zł]	Średnia kwota w okresie od 31.12.2014 r. do 31.12.2015 r. [zł]
------	------------------	--	---

1	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-
2	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	13 736 961	13 845 428
3	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	187 811
4	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
5	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
6	ekspozycje wobec instytucji	3 916 281	3 358 401
7	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 072 321	8 297 355
8	ekspozycje detaliczne	65 622 813	69 274 798
9	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	130 773 949	118 152 604
10	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 953 612	3 166 505
11	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
12	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
13	ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
14	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-
15	ekspozycje kapitałowe	-	-
16	inne pozycje	-	-
RAZEM		226 075 937	216 282 902

Bank przyjmuje za istotne klasy ekspozycji kredytowych trzy klasy ekspozycji, które na dzień analizy stanowiły największy udział w portfelu kredytowym netto. Zatem do istotnych klas ekspozycji kredytowych zalicza się:

- ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach,
- ekspozycje detaliczne,
- ekspozycje wobec instytucji,

5. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych typów kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji.

1) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela (dane w zł)

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość Bilansowa	Salda korekt wartości
		Ekspozycji	i rezerw
1.	Sektor finansowy - Leasing	3 927 539,00	11 258,02
	Należności normalne	3 927 539,00	11 258,02
	Należności pod obserwacją	-	-
	Należności zagrożone	-	-
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		3 927 539,00	11 258,02

2) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela (dane w zł)

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość Bilansowa Ekspozycji	Salda korekt wartości i rezerw
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	-	-
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	28 715 407,33 26 831 870,16 1 281,26 1 875 745,73	232 636,97 198 734,16 4,08 33 898,73
3.	Przedsiębiorcy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	18 732 869,71 18 338 096,82 147 672,50 247 100,39	167 330,54 162 298,82 2 788,08 2 243,64
4.	Osoby prywatne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	54 805 989,80 54 556 340,49 117 191,11 132 458,20	1 074 536,83 1 030 077,49 1 122,02 804,48
5.	Rolnicy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	109 314 293,01 108 052 214,91 36 232,00 1 225 846,10	1 539 567,86 1 507 599,72 912,26 31 055,88
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	287 387,51 287 387,51	2 177,50 2 177,50
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		211 855 947,36	2 973 716,86

3) Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość Bilansowa Ekspozycji	Salda korekt wartości i rezerw
Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	13 740 035,40	3 074,15
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	13 740 035,40	3 074,15

- 4) Dla sektora niefinansowego przedstawiono strukturę zaangażowania Banku wobec poszczególnych branż w rozbiciu na kategorie należności według stanu na 31.12.2015 roku w wartości netto.

Lp.	Branże	Kwota [zł]
1.	Rolnictwo należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	124 503 314,15 123 661 679,86 35 319,74 806 314,55
2.	Przetwórstwo przemysłowe należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	10 987 125,50 10 985 848,32 1 277,18 -
3.	Wytwarzanie z zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	4 173 205,81 2 463 455,71 - 1 709 750,10
4.	Budownictwo należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	10 647 753,89 10 647 753,89 - -
5.	Handel hurtowy i detaliczny należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	11 175 218,77 10 910 201,88 144 884,42 120 132,47
6.	Hotele i restauracje należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	339 854,98 339 854,98 - -
7.	Transport, gospodarka magazynowa, łączność należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	1 528 029,77 1 528 029,77 - -
8.	Obsługa nieruchomości należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	5 790 393,47 5 790 393,47 - -
9.	Administracja publiczna należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	13 736 961,25 13 736 961,25 - -
10.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	3 916 280,98 3 916 280,98 - -
11.	Górnictwo i wydobywanie należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	939 614,72 939 614,72 - -

12.	Inne należności normalne należności pod obserwacją należności zagrożone	2 412 288,27 2 412 288,27 - -
RAZEM		190 150 041,56

5) Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy należności według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela w tys. zł.

Istotne klasy należności	Do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-3 lat	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	199 476,82	826 241,78	787 387,38	2 080 108,44	8 744 150,12	5 614 686,30	8 333 208,29	2 130 148,20	-
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec gospodarstw domowych	4 344 694,58	7 103 269,51	9 675 480,78	16 083 945,27	48 806 714,43	30 694 212,05	42 362 790,65	20 673 830,06	3 108 215,19
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych	223 294,52	481 458,42	695 208,42	1 404 166,84	3 498 275,36	3 438 707,36	3 767 895,8	231 028,68	-
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	3 192,51	3 812,00	5 718,00	28 794,00	70 176,00	70 176,00	60 588,00	44 931,00	-
RAZEM	4 770 658,43	8 414 781,71	11 163 794,58	19 597 014,55	61 119 315,91	39 817 781,71	54 524 482,74	23 079 937,94	3 108 215,19

1) Strukturę należności zagrożonych według typu kontrahenta na dzień 31.12.2015 r. przedstawiają poniższe tabele.

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	Przedsiębiorcy indywidualni	Osoby prywatne	Rolnicy indywidualni	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Jednostki samorządu terytorialnego
Należności poniżej standardu Rezerwy celowe Korekta wartości	-	1 875 745,73 132 096,90 33 898,73	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe Rezerwy celowe Korekta wartości	-		-	-	-	-	-
Należności stracone Rezerwy celowe Korekta wartości	-		247 100,39 124 714,77 2 243,64	132 458,20 62 075,14 804,48	1 225 846,10 380 138,91 31 055,88	-	-
Należności zagrożone łącznie Rezerwy celowe łącznie Korekta wartości łącznie	-	1 875 745,73 132 096,90 33 898,73	247 100,39 124 714,77 2 243,64	132 458,20 62 075,14 804,48	1 225 846,10 380 138,91 31 055,88	-	-

2) Zmiana stanu korekt wartości i rezerw celowych z tytułu ekspozycji zagrożonych, obejmująca:

- opis rodzajów korekt wartości i rezerw,
- saldo początkowe,
- kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w danym okresie,
- kwoty rezerw, odpisów aktualizujących,
- salda końcowe.

Stan i zmiany korekt wartości

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2014 roku	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2015 roku
Prowizje według ESP korygujące wartość należności, w tym:	2 519 328,97	1 837 296,49	1 368 576,43	2 988 049,03
1.Prowizje korygujące należności od sektora niefinansowego	2 508 806,33	1 827 140,45	1 362 229,92	2 973 716,86
2.Prowizje korygujące należności od sektora budżetowego	4 296,54	0,00	1 222,39	3 074,15
3.Prowizje korygujące należności od sektora finansowego	6 226,10	10 156,04	5 124,12	11 258,02

Stan i zmiany rezerw celowych.

Kategorie należności	Stan na 31.12.2014 roku	Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2015 roku	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2015 roku
Należności normalne - sektor niefinansowy	103 222,29	139 389,44	0,00	87 282,62	155 329,11	155 329,11
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

- sektor niefinansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	162 466,70	2 565,69	0,00	32 935,49	132 096,90	132 096,90
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	162 466,70	2 565,69	0,00	32 935,49	132 096,90	132 096,90
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	18 716,87	0,00	0,00	18 716,87	0,00	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	18 716,87	0,00	0,00	18 716,87	0,00	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	576 750,04	410 163,52	3 200,00	416 784,74	566 928,82	566 928,82
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	576 750,04	410 163,52	3 200,00	416 784,74	566 928,82	566 928,82
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe ogółem	861 155,90	552 118,65	3 200,00	555 719,72	854 354,83	854 354,83

A. Ryzyko kredytowe do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

Zestawienie wartości ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia funduszy własnych sporządzone według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższa tabela w zł.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość przed zastosowaniem technik redukcji	Wartość po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka	Wartość stanowiąca pomniejszenia funduszy własnych
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0	-
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	13 736 961,25	13 736 961,25	-
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	77 763,36	77 763,36	-
4.	ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-	-
5.	ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-	-
6.	ekspozycje wobec instytucji	99 435 142,52	99 435 142,52	-

7.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 072 320,80	9 072 320,80	-
8.	ekspozycje detaliczne	65 467 483,78	65 467 483,78	-
9.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	130 773 949,12	130 773 949,12	-
10.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 254 586,13	2 254 586,13	-
11.	pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-
12.	ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-	-
13.	ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-
14.	ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-	-
15.	ekspozycje kapitałowe	2 202 411,09	2 202 411,09	-
16.	inne pozycje	14 786 998,06	14 786 998,06	-

B. Zaangażowanie w portfelu papierów wartościowych

1. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2015 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa z zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Bankowe papiery wartościowe	300 000,00	301 561,09	
RAZEM		300 000,00	301 561,09	

VI. KORZYSTANIE Z OCEN ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ (ECAI).

Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej .

VII. RYZYKO OPERACYJNE

1. Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego. Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2015 roku wynosi 1 991 303,80 zł.
2. W 2015 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, rozumianych jako zdarzenia powodujące znaczne straty.
3. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyk operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowaniu i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.

W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

4. Zgodnie z zapisami Rekomendacji M 17.3 Bank corocznie podczas weryfikacji niniejszej Polityki Informacyjnej będzie rozważał możliwość publikacji bardziej szczegółowych informacji o najpoważniejszych, jego zdaniem, zdarzeniach operacyjnych, ujawniając informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia.
5. Poinformuje również jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości.

VIII EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE

Bank na dzień 31.12.2015 roku nie posiadał ekspozycji kapitałowych nie uwzględnionych w portfelu handlowym.

IX RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ DLA POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej miesięcznie. Pomiar ten oparty jest na następujących założeniach:
 - 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
 - 2) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku i fundusze własne oraz na wartość ekonomiczną kapitału ,
 - 3) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, krzywej dochodowości oraz na kontroli ryzyka opcji i krzywej dochodowości,
 - 4) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów. Bank ogranicza ryzyko pozycji trudno zabezpieczanych (np. depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności) poprzez pozyskiwanie nowych klientów i otwieranie rachunków oszczędnościowych.
2. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.
 3. Przy określaniu terminów przeszacowania aktywów/pasywów, Bank przyjmuje następujące założenia:
 - 1) Aktywa/pasywa, dla których oprocentowanie zmienne uzależnione jest od stawek referencyjnych (bazowych) kwalifikuje się do przedziału przeszacowania zgodnego z założeniami danego produktu; w szczególności oprocentowanie produktów uzależnione od stopy redyskonta weksli NBP kwalifikuje się do przedziału przeszacowania od 2 do 30 dni włącznie,

- 2) Aktywa/pasywa o zmiennym oprocentowaniu zależnym od stawki własnej Banku, biorąc pod uwagę czas reakcji Zarządu Banku na zmianę stóp Narodowego Banku Polskiego, kwalifikuje się do przedziału przeszacowania od 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie,
 - 3) Aktywa/pasywa o stałym oprocentowaniu kwalifikuje w dacie ich zapadalności/wymagalności – według układu płynnościowego,
 - 4) Pozycje, dla których nowa stawka oprocentowania ustalana jest pierwszego dnia po dniu sprawozdawczym kwalifikuje się do przedziału do 1 dnia,
 - 5) O ile dla specyficznego produktu bankowego wynika inny termin przeszacowania niż określony według zasad określonych w pkt. 1 – 4 można urealnić ten termin na odpowiadający stanowi faktycznemu,
 - 6) Niedopasowanie (luka) wyznaczone jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych w poszczególnych przedziałach czasowych.
4. Dodatkowo niedopasowanie w luce występujące w dwóch przedziałach czasowych wskazuje na możliwość zwiększenia wyniku odsetkowego Banku w przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych. Spadek stóp będzie oznaczał jednak mniejszy wynik odsetkowy.
- Luka skumulowana I pokazuje, jak duża część aktywów/pasywów, wyznaczona narastająco, po zmianie oprocentowania może zostać przeszacowana.
- Luka skumulowana II pokazuje, o ile większe są aktywa/pasywa (jeszcze nie przeszacowane) po dokonaniu zmian oprocentowania w przedziale poprzednim. Ujawnia niedopasowanie długoterminowe, które z punktu widzenia banku jest najtrudniejsze do zrównoważenia. Lukę stopy procentowej z uwzględnieniem mnożników przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Razem	Przedziały przeszacowania						pow. 1 roku
		a'vista	od 2 do 30 dni	pow. 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m-cy do 6 m-cy	pow. 6 m-cy do 12 m-cy	pow. 1 roku	
Aktywa	367 127 123	148 622 695	192 558 350	25 614 494	312 916	18 668	0	
Pasywa	315 027 498	2 054 732	92 013 219	190 629 722	30 288 500	41 326	0	
Luka	52 099 624	146 567 963	100 545 131	-165 015 228	-29 975 584	-22 658	0	
Luka skumulowana I		146 567 963	247 113 094	82 097 866	52 122 282	52 099 624	52 099 624	
Luka skumulowana II		52 099 624	-94 468 339	-195 013 470	-29 998 242	-22 658	0	
Wskaźnik luki I*		0,40	0,27	-0,45	-0,08	0,00	0,00	
Wskaźnik luki II**	0,14	0,40	0,67	0,22	0,14	0,14	0,14	

5. Pomiar ryzyka bazowego dokonywany jest w oparciu o skumulowane luki przeszacowania wyznaczone osobno dla każdej stopy bazowej przy wykorzystaniu współczynników korelacji.
6. Wpływ zmian stóp procentowych na poszczególne ryzyka prezentuje tabela:

SCENARIUSZE ZMIAN WYNIKU ODSETKOWEGO W SKALI 12 MIESIĘCY

RYZIKO PRZESZACOWANIA				RYZIKO BAZOWE			
Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy				Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy			
uwzględniono: - mnożniki				uwzględniono: korelacje			
- limit dolny 0,00%							
- limit górny 10,00%							
Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)	Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)
2,00%	1 660 846	5,7%	19,5%	2,00%	2 619 797	8,9%	30,8%
1,00%	855 200	2,9%	10,0%	1,00%	1 285 122	4,4%	15,1%
0,50%	427 600	1,5%	5,0%	0,50%	642 561	2,2%	7,6%
0,25%	213 800	0,7%	2,5%	0,25%	321 280	1,1%	3,8%
-0,25%	-360 867	-1,2%	-4,2%	-0,25%	-179 186	-0,6%	-2,1%
-0,50%	-836 494	-2,8%	-9,8%	-0,50%	-266 644	-0,9%	-3,1%
-1,00%	-1 823 654	-6,2%	-21,4%	-1,00%	-534 008	-1,8%	-6,3%
-2,00%	-4 137 081	-14,1%	-48,6%	-2,00%	-690 732	-2,4%	-8,1%

RYZIKO KRZYWEJ DOCHODOWOŚCI				RYZIKO OPCJI KLIENTA			
Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy				Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy			
uwzględniono: korelacje pomiędzy poszczególnymi stawkami WIBID/WIBOR a stopą redyskonta weksli NBP				uwzględniono: wskaźnik zrywalności depozytów			
				wskaźnik kredytów spłaconych przed terminem			
				poziom limit 0,84%		poziom limit 1,39%	
				limit 3,00%		limit 3,00%	
Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)	Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)
2,00%	-448 427	-1,5%	-5,3%	2,00%	0	0,0%	0,0%
1,00%	-224 214	-0,8%	-2,6%	1,00%	0	0,0%	0,0%
0,50%	-112 107	-0,4%	-1,3%	0,50%	0	0,0%	0,0%
0,25%	-56 053	-0,2%	-0,7%	0,25%	0	0,0%	0,0%
-0,25%	56 208	0,2%	0,7%	-0,25%	0	0,0%	0,0%
-0,50%	112 415	0,4%	1,3%	-0,50%	0	0,0%	0,0%
-1,00%	224 757	0,8%	2,6%	-1,00%	0	0,0%	0,0%
-2,00%	439 583	1,5%	5,2%	-2,00%	0	0,0%	0,0%

7. W ramach testów warunków skrajnych Bank przeprowadza badanie dla zaistnienia następujących sytuacji:

- wysokiej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy,
- wysokiego wykorzystania opcji klienta na wynik odsetkowy,
- wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wartość zaktualizowaną kapitału.

Przy teście badającym wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy zakłada się zmianę stóp procentowych o 200 pb. i wykorzystuje się metodę wyniku finansowego uwzględniając jednocześnie niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych oraz niejednakowe zmiany stóp procentowych odnoszących się do różnych terminów, a dotyczących stawek WIBOR.

Do przeprowadzenia testu badającego wpływ wysokiego wykorzystania opcji klienta na wynik odsetkowy zakłada się, że nastąpi jednokrotny wzrost wskaźnika zrywalności depozytów oraz jednokrotny wzrost wskaźnika przedpłacania kredytów. Na dzień 31.12.2015r. w/w test nie jest istotny.

W ramach testów z ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego (spadek stóp o 2 pp) wykorzystanie limitu wynosi 126,8%. Zmiana wyniku odsetkowego, w kwocie przekraczającej dopuszczalny limit, wynosi (-) 943 tys. zł, co stanowi 10,9% annualizowanego wyniku odsetkowego i jest podstawą do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej.

8. Natomiast wpływ zmian stóp procentowych o +/- 200pb. na wartość ekonomiczną wynosi 572 tys. zł, co stanowi 1,95% funduszy Banku.
9. Marża odsetkowa kształtuje się na poziomie 2,51%.

10. Poziom ryzyka stopy procentowej ocenia się jako podwyższony ale stabilny. Limity ograniczające poziom ryzyka stopy procentowej są dotrzymane. Realizacja limitów jest następująca:

KONTROLA LIMITÓW

Lp.	LIMITY OGRANICZAJĄCE POZIOM RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ (przy założeniu zmiany stóp procentowych o 100 p.b.; w odniesieniu do annualizowanego wyniku odsetkowego pomniejszonego o prowizje rozliczone w czasie)	Limit	Wskaźnik bieżący	Poziom wykorzystania limitu
1	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	70,0%	21,4%	30,6%
2	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	60,0%	15,1%	25,2%
3	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka krzywej dochodowości	3,0%	2,6%	88,0%
4	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka opcji klienta	3,0%	0,0%	0,0%
5	Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku	4,0%	1,9%	48,7%

G. Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonuje sekurytyzacji aktywów.

X INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE

Informacje dotyczące polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze określone w § 14 ust. 1 załącznika nr 1 do Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

- Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zgodna z Uchwałą KNF nr 258/2011 przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2014 roku jeden raz. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
- Przy określaniu zasad polityki zastosowano zasadę proporcjonalności, w której uwzględniono:
 - formę prawną działania banku,
 - rozmiar działalności i jej złożoność,
 - skalę i profil ryzyka związanego z prowadzoną działalnością,
 - organizację wewnętrzną banku oraz podział kompetencji i obowiązków.
- Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń (Polityką zmiennych składników wynagrodzeń) są zależne od oceny jakości pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze.

W przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, jako podstawę do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia przyjęto ocenę według kryteriów określonych w Polityce za co najmniej trzy lata, tak aby

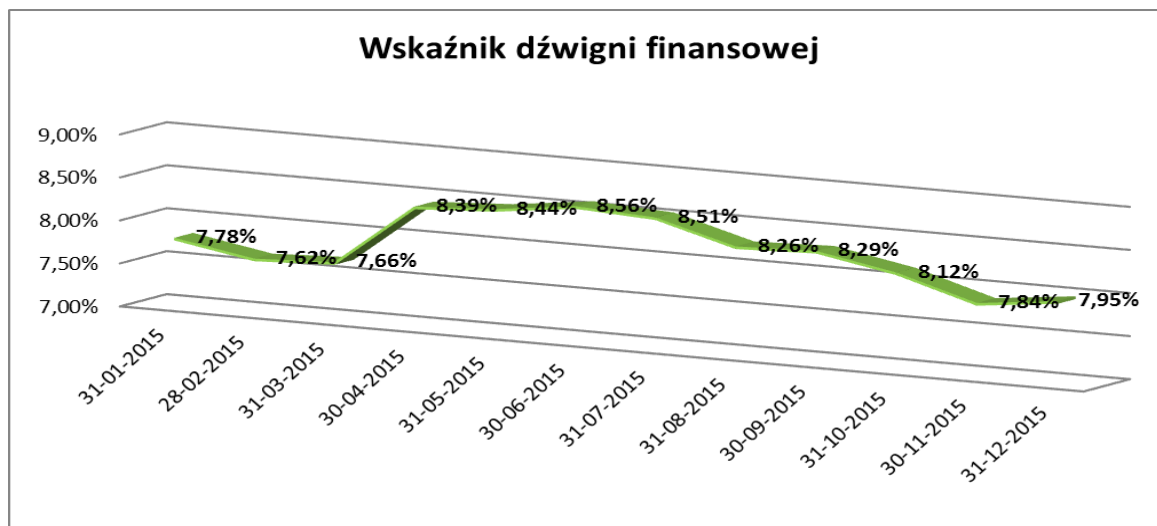
wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą,

4. Kryteria stosowanych przy pomiarze wyników to:
 - a) jakość portfela kredytowego,
 - b) realizacja planu finansowego Banku,
 - c) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).
5. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 - nie przekracza 100 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.
6. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
7. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą. Zatwierdzona Polityka określa, iż za osoby zajmujące stanowiska kierownicze w LBS w Strzałkowie mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się Członków Zarządu. Bank co rok będzie analizował i aktualizował wykaz osób zajmujących stanowiska kierownicze.
 - a) Zarząd jest 4 osobowy i składa się z Prezesa Zarządu i 3 Wiceprezesów: do spraw Rachunkowo – finansowych, Handlowych i Zarządzania ryzykami.
 - b) wartość wynagrodzeń stałych za 2015 rok wyniosła 692 730,91- zł, natomiast zmienne składniki przeznaczone do uruchomienia wynoszą 148 670,-zł. Stosunek zmiennych składników do stałych wynosi 21,47%.
 - c) Wypłata wynagrodzenia zmiennego zostanie uruchomiona jednorazowo w gotówce po zweryfikowaniu sprawozdania finansowego.
8. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

Nie dotyczy

XI DŹWIGNIA FINANSOWA

Minimalna wielkość wskaźnika dźwigni finansowej, która stanowi procentowy udział kapitału Tier 1 w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych powinna wynosić 5%. Rzeczywisty poziom wskaźnika dźwigni jest następujący:

Wskaźnik dźwigni finansowej na dzień 31.12.2015 roku wynosi 7,95%.

X11 STOSOWANE TECHNIKI REDUKCJI (OGRANICZANIA) RYZYKA KREDYTOWEGO

Przyjęte w Banku zabezpieczenia pozwalają bezpośrednio redukować skalę zrealizowanego ryzyka kredytowego. Bank wykorzystuje przyjęte zabezpieczenia do pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych zgodnie z zapisami rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ustanowione przez Bank zabezpieczenia mogą stanowić podstawę do zmniejszania kwoty regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe poprzez możliwość stosowania preferencyjnej wagi ryzyka (35%) dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach. Bank dopuszcza również zmniejszenia kapitału regulacyjnego poprzez zastosowanie technik redukcji ryzyka kredytowego, pod warunkiem spełnienia szczegółowych wymagań przez zabezpieczenia.

XIII OŚWIADCZENIE

Zarząd Ludowego Banku Spółdzielczego w Strzałkowie niniejszym oświadcza, iż ustalenia opisane w niniejszym ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktem widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

1. Tadeusz Krotoszyński – Prezes Zarządu
2. Mariola Chudziak – Wiceprezes Zarządu
3. Monika Kupna – Wiceprezes Zarządu
4. Michał Kordeczka – Wiceprezes Zarządu

Strzałkowo, dnia 16.03.2016 rok